

[Søren Olesen.]

derfor ikke se andet, end at det er fuldstændig rigtigt, at også vi fra vor side fremsætter forslag på områder, hvor vi mener der kan findes besparelser og gennemføres lettelser i skatteydernes byrder.

Det ærede medlem fru Ragnhild Andersen gav tilslutning til den ene del af vort forslag, men kom med en del betragtninger over, hvorfor vi kun foreslog en skattnedsættelse på $\frac{1}{2}$ pct. i stedet for at foreslå bortfald af hele bidraget til folkepension. Baggrunden for vort forslag er imidlertid denne, at de nuværende aldersrentenydere — eller som de nu hedder: folkepensionister — fra 1. oktober skal have et tillæg alle sammen, også dem, der får den indtægtsregulerede folkepension; og når vi opretholder tillægget til den indtægtsregulerede folkepension, har vi ikke fundet det rimeligt helt at ophæve bidraget. Det er en simpel og let forståelig årsag.

Jeg vil gerne slutte med at sige følgende. Man hævder nok, at nu må den sag være uddebatteret; men det har jo vist sig, at den er dukket op gang på gang, siden loven blev vedtaget, dels i pressen, dels ude i befolkningen, dels når kommunerne skulle opstille deres budgetter og dels hos forskellige nationaløkonomer, som har givet udtryk for, at der kunne næres betænkelighed ved at gennemføre loven. Man kan derfor ikke sige, det er os alene, der har rørt ved disse forhold; man kan sige, at hele spørgsmålet har været holdt levende, lige fra loven om folkepensionen blev vedtaget og indtil denne dag. Dette viser, at mange forhold ikke har været tilstrækkeligt afklaret på det tidspunkt, da loven blev vedtaget, og at der siden hen er dukket omstændigheder op, som man ikke har taget tilstrækkeligt i agt. Derfor mener jeg, det er fuldkommen forsvarligt at fremsætte et forslag som det foreliggende, og jeg mener ikke, man bør afvise det med at sige, at denne sag er uddebatteret. Jeg tror ikke, den er uddebatteret; måske er den det ikke engang den dag, loven skal træde i kraft, den 1. oktober.

Ragnhild Andersen: Jeg forstår stadig ikke begrundelsen for den foreslåede folkepensionsskat på 0,5 pct. Jeg hørte forleden

dag det ærede medlem hr. Oluf Pedersen herfra tale om, at alle indtægter under 12 000 kr. skulle være skattefri. Hvorfor i alverden vil retsforbundet så absolut og ubetinget bevare de 0,5 pct. i folkepensionsskat, når der nu er penge til de mindrebedimlede folkepension?

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om udsættelse af tidspunktet for den nye sygeplejerskeuddannelses gennemførelse [af Thisted Knudsen m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 2083, fremsættelsen i tidenden sp. 3643).

Sagen sattes til forhandling.

Indenrigsministeren (Carl Petersen): I anledning af det fremsatte forslag til folketingsbeslutning om udsættelse af tidspunktet for den nye sygeplejerskeuddannelses gennemførelse vil jeg gerne udtale følgende:

I sygeplejerskeloven af 25. maj 1956, der trådte i kraft 1. juli samme år, bestemmes det, at autorisation til at udøve virksomhed som sygeplejerske meddeles den, der har gennemgået sygeplejeforskoie og en 3-årig uddannelse med forkursus, og som har bestået afsluttende eksamen og modtaget eksamensbevis ved en af sundhedsstyrelsen godkendt sygeplejerskole. Sygeplejersker, der har gennemgået uddannelse efter reglerne i den tidligere sygeplejerskelov af 1933, vil dog ifølge loven kunne autoriseres i en overgangsperiode på 5 år efter lovens ikrafttræden, d. v. s. indtil den 1. juli 1961.

De nærmere regler om sygeplejerskeuddannelsen er i overensstemmelse med loven fastsat i kongelig anordning af 30. januar 1957. Heri bestemmes det bl. a., at uddannelsen af sygeplejeelever fra den 1. april 1958 skal finde sted på uddannelsessteder, der i medfør af anordningens regler

[Indenrigsministeren.]

har opnået sundhedsstyrelsens godkendelse, ligesom uddannelsen fra den nævnte dato skal foregå i overensstemmelse med reglerne i denne anordning. Når datoen 1. april 1958 er valgt, hænger det sammen med den overgangsperiode på 5 år, som jeg lige omtalte. Den hidtidige uddannelsesetid er 3 år, og sidste hold efter den gamle ordning kan derfor ikke begynde uddannelse senere end godt 3 år før 1. juli 1961. Ellers kan de uddannede ikke nå at få deres autorisation inden denne dato.

Når man nu fra venstres side ønsker disse frister forlænget, vil jeg gerne først sige, at det rent principielt må være uheldigt for arbejdet i det høje ting, hvis man begynder at ændre en lov mindre end ét år efter dens vedtagelse. Forslaget til sygeplejerskeloven blev fremsat den 24. november 1955, og det blev derefter genstand for en meget grundig udvalgsbehandling, hvorved adskillige af forslaget bestemmelse blev ændret. Udvalget behandlede bl. a. indgående det allerede dengang foreliggende udkast til kongelig anordning om sygeplejerskeuddannelsen. Den ærede ordfører for forslagsstillerne, hr. Thisted Knudsen, der var et virksomt medlem af udvalget, har således haft rig lejlighed til at sætte sig ind i de nærmere bestemmelser om den nye uddannelsesordning og til at gøre sin indflydelse gældende ved lovens tilblivelse. Men det ærede medlem sagde dengang intet om, at han fandt en overgangsperiode på 5 år fra lovens ikrafttræden for kort.

Det ærede medlem hr. Thisted Knudsen sagde i sin fremsættelsestale den 3. april, at forslaget til udskydelse bl. a. skyldes, at ordningen ikke kan gennemføres uden betydelig merudgift for såvel amts- som bykommuner. Det ærede medlem sagde, at der ved adskillige sygehuse antagelig skal foretages et ikke uvæsentligt nybyggeri til elevværelser og til undervisningslokaler, og fremhævede endvidere, at der skal ansættes instruktionssygeplejersker og antages ekstra arbejdskraft. Efter de ærede forslagsstilleres

opfattelse taler både landets og amtskommunernes økonomiske stilling for en udsættelse, ligesom de ærede forslagsstillere mener, at der er for kort tid for sygehuse til at gennemføre nyordningen.

Jeg forstår det således, at de økonomiske vanskeligheder er hovedmotiveringen for forslaget. Jeg har ikke på noget tidspunkt lagt skjul på, at den nye sygeplejerskeuddannelsesordning vil koste sygehuse penge, og det ærede medlem hr. Thisted Knudsen har under lovforslagets behandling i det høje ting også været klar herover. Men jeg må vende mig stærkt imod, at det ærede medlem karakteriserer de merudgifter, som den nye uddannelsesordning vil medføre, som „ikke strengt nødvendige“. Det kan jeg heller ikke tro det ærede medlem for alvor mener. Lovforslaget er vedtaget med det ærede medlems stemme, og jeg kan ikke tro, at det ærede medlem ville have stemt for et lovforslag, hvis han havde ment, at de med dets gennemførelse forbundne udgifter ikke var „strengt nødvendige“.

Der er inden for de sidste 20—25 år sket en enorm udvikling inden for vort sygehusvæsen med udbygning af centralsygehuse og specialafdelinger. Det moderne tekniske apparatur og den udspecialiserede sygehusbehandling stiller store krav til sygeplejersken. Hvis hun ikke står mål med kravene, går det ud over både sygebehandlingen og sygehuses økonomi. Også kravene til de uden for sygehuse virkende sygeplejersker er i dag store. Medicinaldirektøren har gang på gang peget på betydningen af at styrke lægearbejdet uden for sygehuse, idet de dyre sygehusindlæggelser derved kan begrænses. Dette mål kan i virkeligheden kun fuldt ud nås, når den praktiserende læge har en kvalificeret sygeplejerske ved sin side. Det høje ting har for ganske nylig vedtaget en lov, der skulle sikre hele befolkningen adgang til hjemmesygepleje. En forudsætning for, at hjemmesygeplejersken på effektiv måde kan udfylde sin plads i systemet, er, at hun står bedst muligt udrustet

[Indenrigsministeren.]

til at løse de mange opgaver, som er forbundet med plejen og behandlingen af de syge i deres hjem.

Jeg må herefter mene, at det er i høj grad kortsynet at kalde de udgifter, som den nye sygeplejerskelov vil medføre, „ikke strengt nødvendige“. De investeringer, der er nødvendige for at gennemføre den nye sygeplejerskeuddannelse, er kun små i forhold til de beløb, sygehusvæsenet her i landet koster. Det er jo i øvrigt således, at de øgede driftsudgifter vil kunne placeres på sygehusenes regnskaber og derfor vil blive genstand for refusion i henhold til sygehusloven, som for tiden har en refusionsprocent på godt 60.

Til de ærede forslagsstillere vil jeg i øvrigt sige, at det er mit indtryk, at vanskelighederne med at sætte nyordningen i kraft 1. april 1958 ikke er så store, som det ærede medlem hr. Thisted Knudsen vil gøre dem til. Jeg vil gerne understrege, at når det i anordningen udtales, at den nye uddannelse skal gælde fra den 1. april 1958, betyder dette naturligvis kun, at de sygeplejelever, som antages efter denne dato, skal uddannes efter de nye regler; de elever, der før 1. april 1958 har påbegyndt uddannelse efter den gamle ordning, fortsætter efter denne. I det første år har man altså kun 1 årgang elever efter den nye uddannelse, det næste år 2 og først fra 1960 3 årgange. Den nye uddannelse skal altså ikke indføres fra den ene dag til den anden.

Jeg er bekendt med, at adskillige sygehuse allerede er langt fremme med planerne om den nye sygeplejerskeuddannelse, og enkelte har allerede indsendt ansøgning til sundhedsstyrelsen om godkendelse efter den nye lov. Jeg vil i denne forbindelse minde om den resolution, som 230 forstanderinder og oversygeplejersker fra omtrent samtlige landets sygehuse enstemmigt har vedtaget på deres møde om den nye uddannelsesordning, afholdt her i København i de allersidste dage. Jeg er på den anden side ikke blind for, at det en del steder vil være vanskeligt fuldt ud at opfylde anordningens krav fra 1. april 1958. Men det er ikke noget, der er kommet hverken indenrigsministeriet eller sundhedsstyrelsen overraskende. Vi har været klar over, at der ville blive overgangsvanskeligheder, og vi er også ind-

stillet på at lempe os frem den første tid. Hvis det f. eks. nogle steder er vanskeligt inden 1. april 1958 at tilvejebringe de fornødne elevværelser og undervisningslokaler, vil dette ikke udelukke godkendelse som uddannelsessted i en overgangsperiode, når blot der træffes midlertidige foranstaltninger. Det samme gælder, hvis den fornødne omlægning af afdelingstjenesten ikke kan nås inden 1. april 1958, eller hvis der er vanskeligheder med at skaffe instruktionssygeplejersker. Jeg er overbevist om, at man med god vilje fra begge sider kan klare problemerne, og man er fra sundhedsstyrelsens side i det hele villig til i samarbejde med de lokale myndigheder at finde frem til tillempede ordninger, som vil kunne godkendes i en overgangstid. Hjemmel til at godkende sådanne overgangsordninger har sundhedsstyrelsen i anordningens § 27, stk. 2, hvorefter sundhedsstyrelsen i særlige tilfælde kan tillade afvigelser fra de i anordningen givne regler.

Med disse bemærkninger henstiller jeg til det høje ting ikke at vedtage det fremsatte forslag til folketingsbeslutning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Thisted Knudsen): Jeg beklager over for den højtærede indenrigsminister, at jeg ikke på et tidligere tidspunkt var bekendt med de vanskeligheder, som både amtskommuner og bykommuner står over for nu, da man skal gennemføre den nye uddannelsesordning. Jeg er principielt tilhænger af — det har jeg også givet udtryk for ved min stillingtagen til lovforslaget — at den danske sygeplejerske skal have en lige så god uddannelse som den, der gives i andre lande, og jeg er også klar over, at en nyordning måtte til. Det spørgsmål, vi står over for, er ikke, om man vil gennemføre denne nyordning eller ej, men om de forskellige kommuner virkelig er i stand til at gøre det på en rigtig og tilfredsstillende måde.

Nu nævnte den højtærede indenrigsminister i forbindelse med nyordningens ikrafttræden, at der i selve den kgl. anordning findes dispensationsbestemmelser, der gør det muligt at lempe ordningens gennemførelse og hjælpe de sygehuse, der ikke er i stand til at opfylde de mange krav, der nu stilles til dem. Jeg erkender, at dette kan være en udvej. Det er rigtigt, som ministeren

[Thisted Knudsen.]

nu gør gældende, at kommunerne har været klar over, at de skulle tilrettelægge en nyordning; men ministeren ved sikkert også, at der forud har måttet føres en lang række forhandlinger mellem kommunerne indbyrdes om, hvor uddannelsesstederne skal ligge og meget andet, og derfor er de allerfleste kommuner på nuværende tidspunkt faktisk slet ikke klar over, hvordan man skal tilrettelægge sagen rent praktisk for at give nyordningen det rette grundlag.

For så vidt angår udgifterne, hæftede indenrigsministeren sig meget stærkt ved, at jeg havde benyttet ordvalget „ikke strengt nødvendige“, og det er rigtigt, det har jeg. Jeg har forstået, at man her stod over for ikke ubetydelige udgifter — og det gør man jo — idet der er tale om gennemførelse af et ret væsentligt byggeri i løbet af en kortere periode, hvis man skal kunne skaffe elevværelser, undervisningslokaler m. m. I den økonomiske situation, hvori vi befinder os, ville det efter min opfattelse have været rigtigt, om ministeriet havde forsøgt at skabe klarhed over, hvor stort et byggeri det er nødvendigt at iværksætte i den kommende tid for at tilfredsstille de berettigede krav, man nu engang må stille. Om dette ved vi i virkeligheden kun meget lidt. Vi ved, at en lang række amter bliver nødt til at opføre elevbygninger for overhovedet at kunne klare problemerne, og de bliver nødt til at gøre det relativt hurtigt. Det er rigtigt, at det er en ordning, der træder i kraft etapevis, og det gør det noget lettere; men man står trods alt over for en stor opgave på dette område.

Det, jeg gerne vil understrege, er, at amtskommunerne og også bykommunerne er langt bagefter, det må vi erkende, og måske — det vil jeg erkende for mit vedkommende — burde vi ved lovforslagets behandling her i tinget have vist kommunerne det hensyn, at der blev levnet dem noget længere tid til løsningen af en opgave af denne karakter. Dette ansvar må jeg være delagtig i; vi burde have haft opmærksomheden henvendt på dette forhold. Det har vi ikke haft, og derfor sidder vi nu i det, som vi gør.

Jeg skal anbefale det foreliggende forslag. Hvis der ikke kan blive tale om en 2-årig

udsættelse, så vil i hvert tilfælde efter min opfattelse en 1-årig udsættelse være på sin plads; den vil kunne afhjælpe mange af de praktiske problemer, som må løses på en fornuftig måde, hvis uddannelsen skal tilrettelægges forstandigt og også økonomisk forsvarligt.

Nina Andersen: Vi havde i folketingsåret 1955-56, som det er blevet sagt her, et virkelig dybtgående udvalgsarbejde om denne sag. Der blev afholdt mange møder, der blev indhentet oplysninger og indkaldt eksperter, og den kgl. anordning blev gennemgået. Man kan ikke sige, at der var nogen del af området, som ikke blev gennemarbejdet. Man kan heller ikke sige, at det ikke kunne forudses, at der for kommunerne ville foreligge opgaver til løsning, når den nye uddannelse for sygeplejerskerne skulle gennemføres.

En ting blev vi klar over i dette udvalg, og det var, at den danske sygeplejeuddannelse trængte til at blive omorganiseret. Her var der et område, hvor vi haltede bagefter, og med den vækst, der er i sundhedstjenesten i dette land — en vækst, som vi yderligere har befordret i dette folketingsår ved loven om hjemmesygepleje — er det ganske givet, at man ikke kan lade denne sag vente.

Det forekommer mig, at ordføreren for forslagsstillerne har overbetonet vanskelighederne, har set dem større, end de er. Det hænder for os alle, at vi kommer i en sådan situation, at vanskelighederne ser større ud, end de egentlig er, og det synes at være tilfældet her for det ærede medlem.

Det synes også, som om forslagsstillerne har overset visse ting, dels at udgifterne kan anmeldes til refusion med godt 60 pct., dels at det kun er en del af elevmassen, der skal uddannes efter de nye regler fra 1. april 1958, og endelig den undtagelsesbestemmelse, som findes i den kgl. anordnings § 27, stk. 2. Efter min opfattelse betyder disse ting, hvis man samtidig bringer vanskelighederne ned i deres rette proportioner, at det ikke skulle være uansvarligt eller uoverkommeligt at lade denne uddannelsesordning træde i kraft til det fastsatte tidspunkt, og mit parti kan derfor ikke anbefale, at man vedtager det fremsatte forslag til folketingsbeslutning.

Hanne Budtz: Mit parti var også medvirkende ved gennemførelsen af sygeplejerskeloven i maj 1956. I den kgl. anordning, som giver nærmere regler for ikrafttrædelsen af den nye form for uddannelse, som sygeplejeeleverne skal have for at blive autoriserede sygeplejersker, findes en dispensationsadgang. Når forslagsstillerne ikke desmindre mener, at der er fremkommet for dem meget væsentlige økonomiske argumenter for at undersøge sagen, er det vel meningen, at der skal nedsættes et udvalg til at se på disse forhold, og i det udvalg vil vi høre på, hvad der fremføres om disse udgifter. Jeg vil dog gerne fremhæve, at der efter min opfattelse skal meget væsentlige argumenter af økonomisk karakter til, hvis vi skal gå med til, at der foretages ændringer i den vedtagne lov.

Jørgen Jørgensen (Lejre): Det burde ikke komme overraskende for folketinget, at det vil koste en del penge at gennemføre den udvidede sygeplejerskeuddannelse. Da vi stemte for loven i fjor, burde det have stået klart for alle, at den ville medføre betydelige udgifter, når skolerne skulle organiseres og sættes i gang. Alle erkendte imidlertid nødvendigheden af, at sygeplejerskeuddannelsen blev udvidet, og alle tog et medansvar for den lovgivning, som da blev gennemført. Derfor synes jeg ikke, vi nu kan komme og sige, at der er kommet nye momenter i sagen, som skulle begrunde, at man udskyder gennemførelsen af den lovgivning, der blev vedtaget i fjor. Jeg forstår da også, at forslagsstillerne i og for sig ikke mener, at gennemførelsen skal skubbes ud i en uvis fremtid. Der er her foreslået en udskydelse af lovens ikrafttræden for to år, og jeg forstod på ordføreren for forslagsstillerne, at han godt kunne tænke sig at nøjes med et år. Men er det ikke bedre, at vi vedstår den beslutning, der blev taget i fjor, og at man så ved de dispensationsbeføjelser, ministeren har, lemper tingene i overgangstiden for de sygehuse, som har vanskeligt ved at få organiseret skolerne inden for den tidsfrist, der er fastsat?

Jeg vil fraråde, at man på nuværende tidspunkt begynder at ændre ved selve lovens grundlag og også ved dens ikrafttræden. Jeg synes, at man i det udvalg,

som jeg nu forstår bliver nedsat, skulle se på, om der er sygehuse, hvor forholdene er så vanskelige, at det kan begrunde, at dispensationsreglerne anvendes. For mit partis vedkommende er stillingen den, at vi mener, at den lov, vi gennemførte i fjor, var sagligt velbegrundet, og at den må føres ud i praksis. Hvad der måske kan blive tale om, er, at man over for særlige vanskeligheder, som enkelte kommuner kan have, giver enkelte dispensationer, der kan lette dem overgangen. Men det forslag til beslutning, som foreligger her, kan jeg ikke anbefale.

Petra Petersen: Som begrundelse for det foreliggende forslag angiver den ærede ordfører for forslagsstillerne kommunernes økonomiske vanskeligheder. Jeg skal ikke bestride, at der er vanskeligheder i nogle af kommunerne, det er der ganske givet; men jeg tror, at selv for de kommuner, der i øjeblikket har vanskeligheder, vil det være dårlig økonomi at udskyde det nybyggeri, som skal til, for at man kan gennemføre nyordningen af sygeplejerskernes uddannelse. Vi har jo af og til her i tinget medvirket til, at visse ting er blevet dyrere, fordi vi har skubbet ansvaret fra os og udskudt noget, som burde have været gennemført. Man kan skyde tingene ud i det uvisse, og så bliver slutresultatet dyrere. Hvem ved i øvrigt, om kommunerne er bedre stillet i 1960, end de er i dag?

Jeg kan heller ikke se — som det allerede er sagt fra anden side — at nyordningen kan være kommet overraskende for kommunerne. Når betænkningen kom i 1954, og når alle under kommissionsarbejdet var klar over, hvilket resultat kommissionens arbejde ville føre til, tror jeg ikke, det kan have været nogen overraskelse for kommunerne. Der er jo også endnu et år, til nyordningen træder i kraft.

Den højtærede minister talte om sygeplejerskernes henvendelse, og det er klart, at det for vore sygeplejersker er meget vigtigt at få nyordningen gennemført, så sygeplejerskernes uddannelse bliver ensartet. Jeg er af den mening, at sygeplejerskernes uddannelse tæller mere end de økonomiske hensyn, man her taler om, navnlig fordi loven alligevel ret hurtigt skal gen-

[Petra Petersen.]

nemføres. Derfor mener jeg, at man i de kommuner, det drejer sig om, må gå i gang med dette nybyggeri. Vi har bygningsmaterialer nok, og vi har arbejdsløse bygningsarbejdere nok.

Mit parti kan altså ikke medvirke til en udsættelse af lovens gennemførelse i praksis.

Søren Olesen: Det er naturligvis en smags- sag, hvor man mener der bør spares. Partiet venstre afviste for nylig det lovforslag, jeg havde fremsat om at ophæve reglerne om folkepensionens mindstebeløb; men nu stiller partiet altså her forslag om at spare nogle penge på sygeplejerskeuddannelsen.

Set med mine øjne er det en meget vigtig opgave at sikre de syge en forsvarlig pleje og at sikre den bedst mulige uddannelse af sygeplejerskerne. Jeg går også ud fra, at ordføreren for forslagsstillerne og hans parti stadig mener, at den lov om sygeplejerskeuddannelsen, som de selv har stemt for, bør gennemføres i praksis, at de altså ikke har noget ønske om, at den ikke skal gennemføres. Når det er tilfældet, og når vi har indenrigsministerens udtalelse om, at ministeriet og sundhedsstyrelsen er sindet at give de lempelser, man finder nødvendige i overgangstiden, forekommer det mig egentlig, at det stillede forslag til folketingsbeslutning er aldeles overflødig.

Ordføreren for forslagsstillerne (Thisted Knudsen): Må jeg gøre et par enkelte bemærkninger. Jeg er ikke ude efter at få sygeplejerskeordningen forringet; det er slet ikke meningen. Men det er en kendsgerning, at en lang række kommuner er uforberedte, og at de ikke har haft tilstrækkelig tid til at forberede en fornuftig praktisk tilrettelægning af undervisningen. Hvis der er medlemmer af kommunale råd i denne sal, vil de sikkert kunne bekræfte rigtigheden af det, jeg her gør gældende.

Det, der er problemet, er udgifterne i forbindelse med byggeriet. Ved den højtærede indenrigsminister, om der i løbet af en kort periode skal bygges for 10 eller for 20 mill. kr.? Det ved man intet om; men givet er det, at de allerfleste amter skal bygge og bygge meget. Så kan man sige, at det har vi råd til. Det er muligt, man vil

gøre den betragtning gældende. Når jeg har sat problemet i relation til økonomien, er det imidlertid ikke med henblik på drifts- udgifterne, dem er vi i stand til at overse, men med henblik på finansieringen af et mere omfattende byggeri, end man oprindeligt havde tænkt sig til dette formål.

Bemærkninger som den, det ærede medlem hr. Søren Olesen kom med, er man jo vant til. Men det kan ikke betyde liv eller død, om en ny uddannelse begynder et år før eller senere. De syge her i landet er blevet plejet i et par tusinde år, og de er vel blevet plejet både fornuftigt og godt; det betyder derfor ikke liv eller død for patienterne, om sygeplejeeleverne bliver uddannet på en ny måde et år før eller senere.

Indenrigsministeren (Carl Petersen): Der kan formentlig kun blive tale om at udskyde visse anlægsarbejder en meget kort tid, højst to år; derfor kan sagen ikke være af så stor betydning, som den ærede ordfører for forslagsstillerne vil give det udseende af. Hvis det var et spørgsmål om, hvorvidt denne lovgivning overhovedet skulle føres ud i livet, kunne man spørge, om vi kunne spare anlægsudgifterne; men som det er, kan der kun være tale om en udskydelse af disse anlægsarbejder i et år eller to, ikke mere.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Thisted Knudsen): Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Formanden: Det kan der ikke stilles forslag om, før forslaget er overgået til anden behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Thisted Knudsen): Ja, det går jo så hurtigt, jeg er altså også for hurtig! Men jeg gentager mit forslag om at henvise sagen til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af en af den internationale arbejdskonference i Genève i året 1935 vedtaget konvention om nedsættelse af arbejdstiden til 40 timer ugentlig og om udarbejdelse af forslag om lovfæstet 44 timers arbejdsuge [af Alfred Jensen m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 2003, fremsættelsen i tidenden sp. 3317).

Sagen sattes til forhandling.

Økonomi- og arbejdsministeren (Krag):

Den konvention fra Den internationale Arbejdsorganisation i Genève, som her foreslås ratificeret, stammer fra 1935; den er altså 22 år gammel. Det er interessant, at til trods for at konventionen har opnået denne høje alder, er den indtil nu kun ratificeret af ét demokratisk land, nemlig New Zealand. Den har så sent som i 1956, altså i konventionens 21. år, opnået ratifikation af tre sovjetiske republikker. Denne ringe tilslutning med hensyn til ratifikation og det meget sene tidspunkt for ratificeringen for de tre sovjetrepublikkers vedkommende kan jo nok give anledning til eftertanke.

Her i landet gælder som hovedregel, at arbejdstidsspørgsmål afgøres ved kollektive overenskomster. 48 timers arbejdsugen gennemførtes som bekendt her i landet ved en overenskomst af 1919. Det seneste eksempel på arbejdstidsændringer ved overenskomst er vel landbrugets arbejdstid, der i fjor blev ændret i kraft af et mæglingforslag af 20. april 1956, som blev vedtaget af begge parter. Undtagelsen fra denne hovedregel er ganske enkelte bestemmelser gældende for enkelte områder vedrørende arbejdstid, som man kan finde dem i arbejderbeskyttelseslovgivningen eller i ferieloven.

I de to sidste overenskomstsituationer har der ikke i mæglingforslaget været indeholdt almindelige bestemmelser om formindskelse

af arbejdstiden. Dette er fra forligsmandens side blevet begrundet med, at man afventede, at der i andre skandinaviske lande blev taget et initiativ med hensyn til arbejdstidsforkortelse. Et sådant initiativ er taget nu.

Man venter, at der i Sverige sker en arbejdstidsforkortelse, at der i hvert fald i de kommende 2 år vil ske en årlig nedsættelse af den ugentlige arbejdstid med 1 time, og det samme sker vel også det 3. år, så man altså kommer ned på en 45 timers arbejdsuge. Dette har givet anledning til, at De samvirkende Fagforbund i Danmark har bebudet, at kravet om arbejdstidsnedsættelse vil blive rejst ved fornyelsen af de nugældende overenskomster. På denne baggrund ser jeg ikke, at en vedtagelse af det forslag til folketingsbeslutning, som her foreligger, kan gøre nogen nytte.

Ordføreren for forslagsstillerne (Alfred Jensen):

Jeg har jo ikke megen anledning til at takke ministeren for velvillighed over for det af min gruppe fremsatte forslag til folketingsbeslutning. Jeg forstår egentlig ikke, at ministeren indtager det standpunkt til sagen, han gør. Han kan dog ikke være uvidende om, at spørgsmålet om arbejdstidsforkortelse er stillet på dagsordenen på en sådan måde, at det må og skal løses i en ikke for fjern fremtid.

Ministeren sagde, at det var noget besynderligt, at den konvention om nedsættelse af arbejdstiden, der nu er 22 år gammel, først for nylig har fået så megen tilslutning, at den kunne træde i kraft. Men skyldes det ikke bl. a., at et land som Danmark ikke har givet tilslutning til denne konvention, mens andre lande stiller sig på det humanitære standpunkt, at arbejdstidsforkortelsen må og skal gennemføres i takt med de øgede krav, der stilles til arbejderne på arbejdspladsen? Hvis man skal rette bebrejdelser her, synes jeg, det må være mod de lande, som ikke har indfriet deres moralske forpligtelse til at være arbejderne behjælpelig med at nå frem til en kortere arbejdstid og nå den, uden at det sker gennem en forringelse af levestandarden.

[Ministeren mente, at et forslag som det foreliggende ikke var nødvendigt, eftersom man her i landet har været vant til at ordne arbejdstiden gennem kollektive overens-